

Gezond in de Kop

Een gezonde en vitale Kop van Noord-Holland

Studio Strategic Planning

Maud van Haaren, Joachaz van Keulen, Brian van Laar, Jerom Marseille en Rianne Wassink

Analyse

Aan de hand van een uitgebreid bronnenonderzoek en interviews met verschillende stakeholders is een gebiedsanalyse gedaan over de Kop van Noord-Holland. De analyse is onderverdeeld in zes verschillende thema's: infrastructuur, beleid, mindset, groen en duurzaamheid, gezondheid en economie.

Infrastructuur

Uit de analyse is gebleken dat de verschillende dorpen in de Kop van Noord-Holland slecht zijn verbonden, zowel met de auto als met de fiets. Voornamelijk de oost-westverbindingen zijn niet goed (Interview De Kop Werkt, 2019) en ondanks de ambitie van de gemeente Den Helder om de meest fietsvriendelijke stad van Nederland te worden (Gemeente Den Helder, 2018), is het fietspadennetwerk in de Kop matig. Op veel plekken ontbreken fietspaden of zijn ze erg smal en onveilig. Met name in Den Helder zijn functies in de infrastructuur niet uniform omtrent bijvoorbeeld voorrangregels bij rotondes (Fietzersbond Den Helder, 2019).

De Kop van Noord-Holland is vooral georiënteerd op de auto en parkeren is vrijwel overal gratis met weinig tot geen autovrije zones. Dit in tegenstelling tot veel andere plaatsen waar de auto zo veel mogelijk wordt geweerd uit het centrum. De grote plaatsen zijn dan ook over het algemeen goed bereikbaar met de auto. Een uitzondering hierop is de haven van Den Helder, voor de oversteek naar Texel staat men namelijk vaak in de file (Gemeente Den Helder, 2018).

Beleid

In de Kop van Noord-Holland wordt er binnen het regionale beleid vooral gefocust op economische groei en wordt er minder aandacht besteed aan gezondheid. Dit is een thema dat vooral bij de gemeenten wordt neergelegd. Echter is het maken en uitvoeren van beleid niet bij elke gemeente succesvol. Zo heeft Den Helder te maken met een erg onstabiele politieke situatie, enerzijds door het wantrouwen van de burger (Interview Gemeente Den Helder, 2019), maar anderzijds door een diepgewortelde cultuur van hiërarchie, voornamelijk ontstaan vanuit de marine (Interview GGD, 2019). Hierdoor is de gemeente niet consistent in het beleid en missen concrete oplossingen voor problemen.

Toch zijn de gemeenten in de Kop ambitieus, worden lokale initiatieven gestimuleerd en wordt er deelgenomen aan pilotprogramma's. Zo wordt er bijvoorbeeld in Texel geëxperimenteerd met de IJslandse Aanpak om alcohol en drugsgebruik onder jongeren terug te dringen (Gemeente Texel, 2018).

Mindset

In de regio is zowel het beleid als de mindset gefocust op de auto. Ondanks het draagvlak voor een betere fietsinfrastructuur ontbreekt het initiatief vanuit de bewoners. In de Kop heerst een sterke werkcultuur, wat is terug te vinden in de marine en Agriport (Interview Agriport, 2019). Wel zijn er grote verschillen in mindset waar te nemen tussen de verschillende gebieden en gemeenten. Zo is in Den Helder de hiërarchische marinementaliteit verschillend van de pioniersmentaliteit in de Wieringermeerpolder en de eilandcultuur op Texel en Wieringen (Verschillende Interview, 2019). In de kleinere dorpen heerst er een sterke community feeling. Ook op buurtniveau in Den Helder is er een sterke sociale cohesie, een overkoepelende sociale cohesie tussen de wijken blijkt echter te ontbreken (Interview GGD, 2019). Daarnaast heerst er in Den Helder, ondanks de sociale cohesie binnen de wijken, een groot onveiligheidsgevoel (GGD Hollands Noorden, z.d-a ; GGD Hollands Noorden, z.d-b). Een gezonde mindset blijkt in de gehele Kop afwezig te zijn (Interview GGD, 2019).

Groen en duurzaamheid

Het gebied bevat weinig groen en kan worden getypeerd als een agrarisch productielandschap. Toch is er genoeg natuur te vinden langs de kust, op Texel en in de vorm van het Robbenoordbos.

Er is veel potentie voor recreatie langs de kust van de Waddenzee en het IJsselmeer, wat tot nu toe vooral aan het IJsselmeer nog onbenut blijft. Ook kan de verbinding tussen mens en natuur worden verbeterd. Er is dan ook veel vraag naar duurzame recreatie en natuurcampings (Interview Camping Bosse Hoek, 2019).

De gemeenten in de Kop van Noord-Holland proberen ook duurzamer te worden. Zo is Den Helder bezig met het verkennen van een warmtenet (Port of Den Helder, z.d.) en gaat Agriport (in gemeente Hollands Kroon) slim om met het hergebruiken van warmte en energie (Gemeente Hollands Kroon, 2019). Echter zal er nog wel meer op het gebied van duurzaamheid moeten worden gedaan, want gemeente Den Helder en Hollands Kroon scoren al enkele jaren slecht in de duurzaamheidsmonitor. Zo stond Den Helder zowel in 2017 als 2018 op de 6 na slechtste plek. Gemeente Schagen en Texel doen het een stuk beter, zij staan in de middenmoot, maar ook hier is nog verbetering mogelijk (Telos, 2017 ; Telos, 2018).

Gezondheid

Er is veel winst te behalen op het gebied van gezondheid in de Kop van Noord-Holland en met name in Den Helder. Ondanks dat de problemen per wijk verschillen, scoort Den Helder op alle gezondheidsvlakken slechter dan het landelijk gemiddelde (Interview GGD Hollands Noorden, 2019). Er is veel eenzaamheid in het gebied door wegtrekkende bevolking en andere mentale problemen, zoals depressie, zijn veelvuldig in het gebied aanwezig. Daarnaast zijn drank- en drugsproblemen, net als obesitas, oververtegenwoordigd in het gebied (Interview GGD Hollands Noorden, 2019).

Echter is de Kop van Noord-Holland al wel actief bezig om deze problemen aan te pakken. Zo is er natuur- en milieueducatief centrum De Helderse Vallei, dat als een voorbeeldfunctie voor gezondheid en gezond voedsel dient (Interview Helderse Vallei, 2019).

Ook heeft provincie Noord-Holland de ambitie om samen te werken voor een betere zorg en hier zijn een tal van initiatieven zoals 'Noordkop Gezond voor Elkaar' uit voortgekomen (Interview ZONH, 2019). Daarnaast is het gebied door o.a. de schone lucht erg geschikt voor zorgtoerisme, een sector die in de toekomst waarschijnlijk erg gaat groeien (Ontwikkelingsbedrijf NHN, 2013).

Economie

De economie in de Kop van Noord-Holland wordt gekenmerkt door de focus op de landbouwsector (ING, 2017). Agriport fungeert dan ook als grote speler in het gebied als het gaat om werkgelegenheid (Gemeente Hollands Kroon, 2017). Ook de toerismesector in de Kop zorgt voor veel inkomsten, met name op Texel (Gemeente Texel, 2018).

Door nieuwe bedrijven, zoals datacenters, in het gebied ontstaat ook meer werkgelegenheid. De toenemende werkgelegenheid door deze datacenters wordt echter vooral ingenomen door arbeidsmigranten (Interview Agriport, 2019). Ook de haven en de marine in Den Helder brengen veel werkgelegenheid met zich mee (Gemeente Den Helder, 2018).

In Den Helder leven er echter relatief veel mensen in armoede en is er sprake van schulden, maar het gebied is nog te welvarend om in aanmerking te komen voor landelijke financiële hulpprogramma's (Interview Mee & De Wering, 2019).

Conclusie analyse

De Kop van Noord-Holland heeft niet één grote specifieke uitdaging op het gebied van gezondheid, maar een tal van (kleinere) uitdagingen in alle aspecten van het dagelijks leven die een integrale aanpak nodig hebben. Zowel binnen de fysieke als mentale gezondheid valt veel winst te behalen met problemen als obesitas en eenzaamheid. Daarnaast is in (het auto georiënteerde gebied van) de Kop van Noord-Holland de fietsinfrastructuur, ondanks de ambitie van de gemeente Den Helder, niet goed genoeg voor een gezonde samenleving.

Om de Kop van Noord-Holland een gezond en vitaal gebied te maken is het belangrijk dat alle aspecten van het dagelijks leven worden aangepakt. Om dit voor elkaar te krijgen moet er een gezonde mindset in de samenleving gecreëerd te worden.

Visie

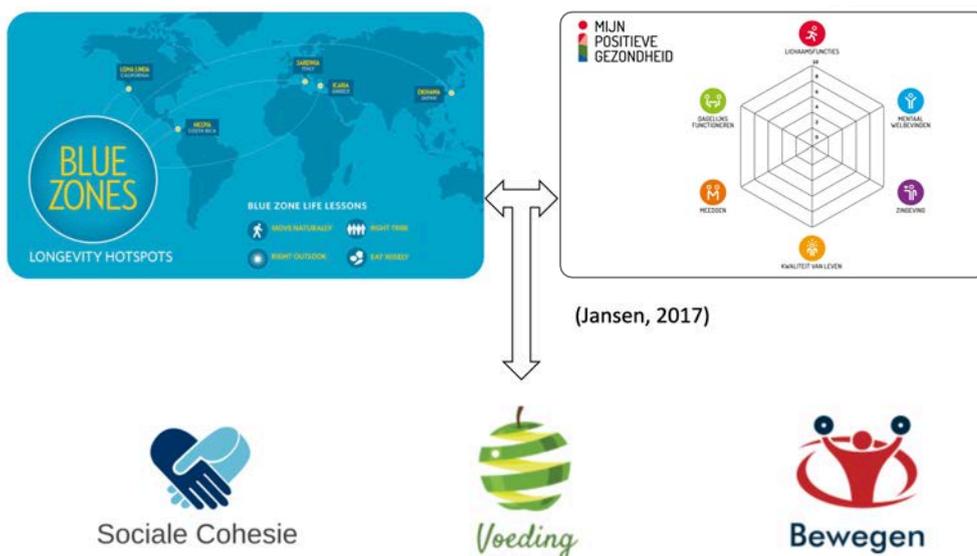
Om een visie te vormen voor een gezonde en vitale Kop van Noord-Holland is het van belang om te kijken waar de behoeftes op deze gebieden liggen. De basis van onze visie ligt daarom bij de twee principes 'Blue Zones' en 'Positieve Gezondheid'.

Blue Zones zijn gebieden waar men gezonder en gelukkiger oud wordt, vergeleken met de rest van de wereld. De karakteristieken van de mensen die in deze gebieden leven, zijn onder andere: veel beweging hebben in het dagelijks leven, een doel hebben in het leven, behoren tot een gemeenschap, het nastreven van een gezond dieet en een netwerk dat een gezonde levensstijl stimuleert (Buettner, z.d.).

Binnen Positieve Gezondheid wordt gezondheid gezien als *"het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren"* (Alles is Gezondheid, 2018). Erg belangrijk is het voorkomen van ziekte, in plaats van het genezen. De zes dimensies van Positieve Gezondheid zijn: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, sociaal maatschappelijk participeren en dagelijks functioneren (Vilans, z.d.)

Deze karakteristieken zijn dus van groot belang om een gezonde en vitale regio te kunnen realiseren. Aangezien het niet realistisch is om alle kenmerken van zowel Blue Zones als Positieve Gezondheid volledig te realiseren in de Kop van Noord-Holland, focussen wij op de raakvlakken tussen deze twee principes. Hierbij maken we ook gebruik van de bovengenoemde karakteristieken van de twee principes. Uit onderzoek blijkt namelijk dat de karakteristieken van Blue Zones en Positieve Gezondheid op elkaar lijken en elkaar ook kunnen versterken.

De raakvlakken tussen de principes 'Blue Zones' en 'Positieve Gezondheid' worden gevonden op het gebied van voeding, beweging en sociale cohesie (Jansen, 2017). Deze drie factoren zullen daarom ook de pijlers vormen binnen onze visie voor een gezonde en vitale Kop van Noord-Holland.

Figuur 2: Raakvlakken tussen 'Blue Zones' en 'Positieve Gezondheid'

Mindset

In 2050 is de Kop van Noord-Holland een gezonde en vitale regio aan de hand van de drie pijlers voeding, bewegen en sociale cohesie. Om deze gezonde levensstijl te realiseren, is een bepaalde mindset cruciaal; bewegen moet onderdeel worden van het dagelijks leven, het eten van gezonde voeding moet normaal zijn, en mensen moeten onderdeel zijn van een open gemeenschap. Daarnaast zijn er nog enkele andere aspecten die bij deze gezonde mindset horen, wat te zien is in de afbeelding hieronder.

Figuur 3: Aspecten van een gezonde mindset

Volgens de *social practice theory* kan een mindsetverandering worden gerealiseerd wanneer de volgende drie punten in samenhang worden aangepakt: de competenties/kennis van mensen, de betekenis die een gewoonte heeft en de fysieke aspecten die te maken hebben met die gewoonte (Shove, Watson & Pantzar, 2012).

Op het gebied van kennis en betekenis heeft de Kop van Noord-Holland al grote stappen gemaakt met onder andere met lessen op scholen, Agriport, de Helderse Vallei en de introductie van het spinnenwebmodel binnen de gezondheidszorg. Uit onze analyse bleek alleen dat er op het fysieke en ruimtelijke aspect nog wel grote uitdagingen liggen. Binnen onze visie zullen we daarom dan ook voornamelijk focussen op het ruimtelijke faciliteren van een gezonde mindset. 'Kennis' en 'betekenis' komen ook naar voren in de ruimtelijke veranderingen, om zo de samenhang tussen kennis, betekenis en fysieke aspecten in stand te houden.

Campus

In onze visie faciliteren we deze gezonde mindset in één ruimtelijk kernconcept; *de campus*. Aan de hand van onder andere de concepten: *foodcourt*, *volkstuinten*, *8 tot 8-mentaliteit*, *autovrij*, *groene corridors*, *doorfietsroutes* en *Amerikaanse sportcultuur*, zal deze mindset op de campus worden gerealiseerd. Om deze mindset verandering te kunnen realiseren in de hele Kop van Noord-Holland, stellen wij in deze visie vijf campussen voor in de gehele regio.

De campus is een ontmoetingsplek waar leren, bewegen en samenkomen centraal staan. De scholen spelen hierin een belangrijke rol. Om een gezonde mindset te vormen, is het van belang dat je hier van kinds af aan mee bezig bent. Lessen op de scholen over gezonde voeding en bewegen kunnen worden georganiseerd in samenwerking met de sportverenigingen, de food court en de volkstuinten die ook aanwezig zijn op de campus, maar ook met organisaties als de Helderse Vallei of Agriport. Daarnaast draagt het aanbod van gezonde voeding in de *foodcourt* ook bij aan deze gezonde mindset.

De foodcourt is voor scholen, maar ook voor alle bezoekers van de campus. Gewassen uit volkstuinten kunnen hier worden gebruikt, en verder wordt er voornamelijk gebruik gemaakt van regionaal geproduceerd voedsel. Het programma Gezonde Korte Ketens, wat al gelanceerd is in de Kop, kan hier goed aan bijdragen.

Deze foodcourt wordt een plek waar mensen met een beperking of jongeren vanuit speciaal onderwijs aan het werk kunnen.

Daarnaast is er een divers aanbod aan sportverenigingen. Voor jong en oud is er wat te doen; van atletiek tot schaken en van fietsen tot dansen. Ook na een training of wedstrijd kan er gebruik worden gemaakt van de foodcourt om bijvoorbeeld samen wat te drinken of te bespreken.

Door de aanwezigheid van sportverenigingen en de foodcourt op de campus wordt er een 8 tot 8-mentaliteit gecreëerd. Na schooltijd en werktijd kan iedereen op de campus terecht om te sporten, samen te eten of elkaar te ontmoeten. Bewoners kunnen ook zelf voedsel verbouwen in de *volkstuinten*, waardoor het bewustzijn van waar ons voedsel vandaan komt en hoe het groeit, wordt verhoogd. De organisatie van deze volkstuinten kan door de bewoners zelf worden gedaan. Hierdoor komen zij meer met elkaar in contact wat het community gevoel en het gevoel van veiligheid bevordert. Door van eten een sociale activiteit te maken, wordt er ook een groter gevoel van gemeenschapszin gevormd. Het gevoel dat je deel bent van een gemeenschap heeft een positief effect op je gezondheid, blijkt uit zowel het principe van Blue Zones als van Positieve Gezondheid (Buettner, z.d. ; Vilans, z.d.).

Figuur 4: Sfeerbeelden volkstuin (St. Aidan Catholic School, 2014 ; Homestead Design Collective, z.d. ; Emily in Alaska, z.d.)

De 8 tot 8-mentaliteit zorgt ervoor dat allerlei verschillende mensen op de campus samen kunnen komen. Deze centrale ontmoetingsplekken kunnen door het unieke en diverse aanbod aan faciliteiten mensen behouden in/ trekken naar de regio. Hiermee wordt ingespeeld op de status 'anticiperregio' die de Kop van Noord-Holland heeft.

Daarnaast zorgt deze mentaliteit ervoor dat mensen, met name jongeren, niet op straat gaan hangen of veel gaan drinken. In de Kop van Noord-Holland wordt het alcohol- en drugsgebruik namelijk vaak aangekaart als problematisch (Interview GGD Hollands Noorden, 2019). Met de 8 tot 8-mentaliteit biedt de campus dus ook een oplossing binnen dit probleem.

Niet alleen voor jongeren biedt de campus veel mogelijkheden. Ook voor ouderen is dit het geval. In de Kop van Noord-Holland heerst er namelijk eenzaamheid onder zowel jongeren als ouderen (Interview ZONH, 2019). Door zorginstellingen op of rond de campus te plaatsen, is het voor ouderen gemakkelijk om de campus te bereiken. Zij kunnen hier dan samen eten, sporten of helpen in de volkstuinten.

Naast alle faciliteiten op de campus, zijn er nog andere karakteristieken van het terrein die bijdragen aan het creëren van een prettige omgeving en een gezonde mindset.

Zo is er op de campus bijvoorbeeld veel groen aanwezig. Uit onderzoek blijkt namelijk dat het een positief effect op je gezondheid heeft wanneer je je in een natuurlijke en groene omgeving begeeft. Dit kan onder andere stimuleren tot bewegen, aanzetten tot sociaal contact en de persoonlijke ontwikkeling en zingeving bevorderen (Wageningen University & Research, z.d.).

Daarnaast is het campusterrein *autovrij*. Waar de Kop van Noord-Holland nu nog focust op de auto, zullen de campussen (en hun omgeving) focussen op het fiets- en wandelverkeer. De faciliteiten op de campus zijn daarom met elkaar verbonden door fiets- en wandelpaden. Naast het

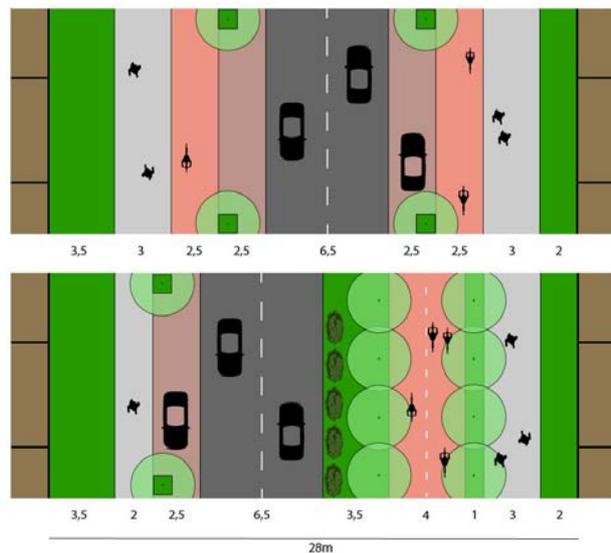
campusterrein kan er nog wel ruimte worden gemaakt voor parkeergelegenheden vanaf waar de campus te voet kan worden bereikt.

Verder zijn de bewoners zeer sterk betrokken bij wat er speelt op de campus. Bewoners worden betrokken bij beslissingen en op de campus zelf is ruimte voor lokale initiatieven. Voorbeelden hiervan zijn voedselmarkten op de campus, kleine winkeltjes of sporttoernooien. Met deze initiatieven wordt een prettige en gezonde plek gecreëerd, die voor iedereen toegankelijk is.

Om de campus voor iedereen goed bereikbaar te maken, is het van belang dat het terrein een centrale ligging in het verzorgingsgebied heeft. De focus ligt hierbij vooral op een goede bereikbaarheid per fiets vanuit dit gehele verzorgingsgebied. Het moet aantrekkelijker zijn om de fiets te pakken dan in de auto te stappen, om zo ook voor het vervoer gezonde keuzes te stimuleren. In Kop van Noord-Holland is het van belang dat de fietspaden veilig zijn. Hierbij kan gedacht worden aan het scheiden van de fietspaden van de rijweg, zodat de fietsers een eigen plek op de weg krijgen.

Ook het wandelverkeer naar de campus toe wordt gefaciliteerd. Met name in Den Helder voelen de inwoners zich relatief onveilig (GGD Hollands Noorden, z.d.-a ; GGD Hollands Noorden, z.d.-b) en daarom is belangrijk dat er naast veilige fietsroutes, ook veilige wandelroutes van en naar de campus lopen.

Deze routes lopen door *groene corridors* die vanuit de dorpen, en de wijken, naar de campus lopen. Op deze manier stimuleert de groene omgeving de gezondheid van de bewoners niet alleen op de campus, maar ook in hun directe leefomgeving. Daarnaast biedt het groen ook een fijne en veilige plek om je door de omgeving te bewegen. Op deze manier wordt er gezorgd voor een goede en gezonde bereikbaarheid van de campus.

Figuur 5: Uitwerking groene corridor, voor en na

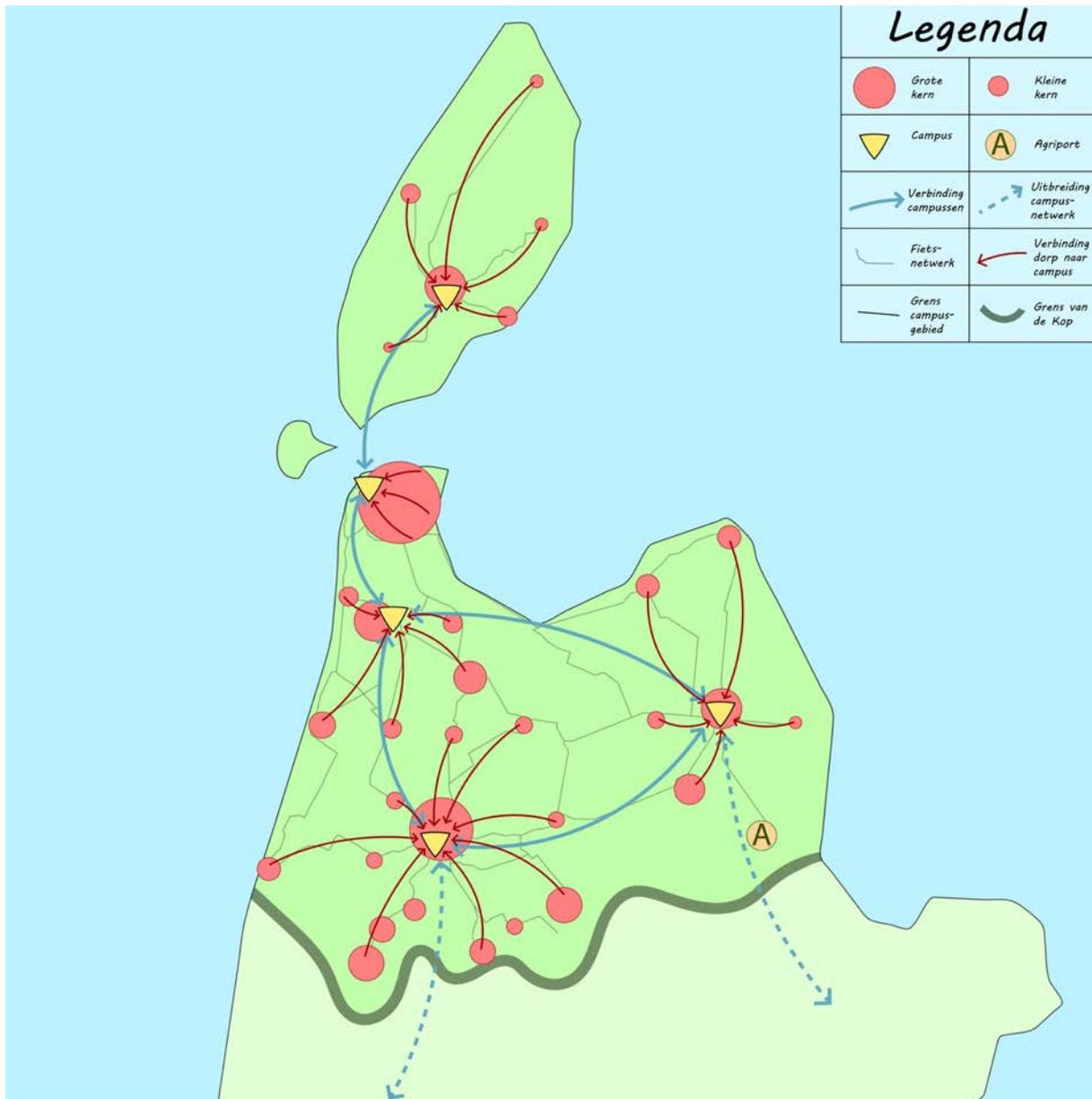
Op regionaal niveau zijn de campussen in de Kop ook met elkaar verbonden. Via *doorfietsroutes* kun je gemakkelijk en snel op andere campus komen. Op deze doorfietsroutes kruis je weinig wegen en heb je overal voorrang. Daarnaast wordt er gezorgd voor een goede verbinding met het regionale OV. Denk hierbij aan huidige methoden zoals een buurtbus, maar ook innovatieve vervoerssystemen zoals zelfrijdende auto's of 'Mobility on Demand' waarbij je met een app een groot scala aan vervoersmiddelen kan 'bestellen'.

De campussen zijn niet alleen fysiek met elkaar verbonden, maar ook middels een sportcompetitie staan ze met elkaar in verband. In onze visie baseren we deze sportcompetitie op de *Amerikaanse sportcultuur*. Hierin heeft iedere campus een eigen naam en speel je bij je sportvereniging in naam van jouw eigen campus, bijvoorbeeld 'de Wieringer Pioneers' en de 'Den Helder Marines'. Zo ontstaat er een sterke cohesie tussen de verschillende sportverenigingen en de scholen op de campus. Je maakt kennis met veel meer verschillende sporten, doordat je gemakkelijk bij elkaar kunt gaan kijken. Vanuit de scholen wordt dit ook gestimuleerd en kunnen er schoolteams worden opgezet. Door regionale competitie in de Kop van Noord-Holland ontstaat er een gevoel van regionale verbondenheid, omdat je regelmatig op de andere campussen bent om te sporten of anderen aan te moedigen.

Deze regionale verbondenheid biedt ook de mogelijkheid om je als campus te onderscheiden. De campus in Den Helder heeft bijvoorbeeld goede potentie om een sterke verbinding met de kust te

kunnen maken. Hierdoor zouden ze een breed aanbod aan watersporten kunnen faciliteren. Met deze unieke focus op watersporten is de campus op dit gebied niet alleen voor de Kop zelf aantrekkelijk, maar kan dit ook voor een aantrekkingskracht binnen een grotere regio en misschien wel heel Nederland zorgen.

Figuur 6: Visiekaart Kop van Noord-Holland

Daarnaast kunnen campussen zich onderscheiden op meer aspecten dan alleen sport. De campus in Wieringerwerf kan zich bijvoorbeeld onderscheiden door gebruik te maken van de pioniersmentaliteit die er heerst. De kennis van het grote Agriport kan hier ook goed in worden gebruikt.

Iedere campus kan dus zijn vorm en faciliteiten bepalen. De ontwikkeling van de verschillende campussen is een flexibel proces, waar de bewoners ook veel inspraak op kunnen hebben. Door gebruik te maken van en goed te kijken naar lokale krachten en kennis, kan er een sterke campus worden ontwikkeld waar iedereen terecht kan en waardoor een gezonde mindset in de hele Kop van Noord-Holland kan worden gerealiseerd.

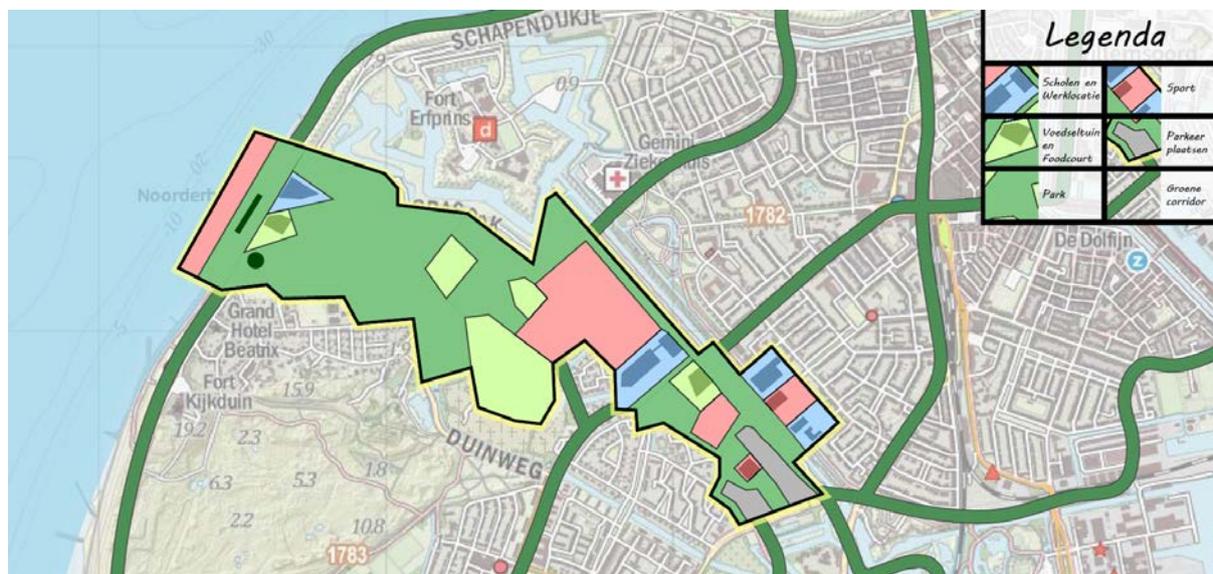

Detailuitwerking visie Campus Den Helder

Voor de detailuitwerking van onze visie is Den Helder gekozen als locatie om de campus verder uit te werken. Deze keuze is gemaakt omdat gezondheidsproblemen in Den Helder relatief groter zijn dan in de rest van de Kop van Noord-Holland. Een mindsetverandering is hier volgens ons dan ook het meest belangrijk.

Bij het bepalen van de locatie van de campus in Den Helder is gekeken naar verschillende belangrijke aspecten. Zo moet de campus centraal gelegen zijn, toegang hebben tot de huidige groenstructuur en bereikbaar zijn met openbaar vervoer. In het gebied tussen vuurtoren De Lange Jaap en de twee forten komen al deze aspecten samen. Het gebied is goed verbonden met de huidige groenstructuur door de duinen en de twee forten. Ook is het gebied goed bereikbaar met het openbaar vervoer door het treinstation, is het centraal gelegen in de stad en is het centrum van Den Helder goed bereikbaar. Verschillende faciliteiten zoals sportvelden, het zwembad en volkstuinten zijn al in het gebied aanwezig en andere relevante aspecten zoals onderwijsinstellingen en het ziekenhuis liggen op loopafstand. Door de verbinding met het water komt ook de Den Helderse identiteit tot zijn recht op de campus.

Onderwijsinstellingen spelen een belangrijke rol op de campus. De huidige scholen: speciaal onderwijs De Linie en het ROC Kop van Noord-Holland blijven bestaan op hun huidige locatie ten noorden van de campus. Om de instellingen actief bij de campussen te betrekken, worden de wandel- en fietsverbindingen door middel van een groene corridor verbeterd. De middelbare scholen Lyceum aan Zee en Beroepsonderwijs aan Zee en basisschool Meerwerf worden verplaatst naar de campus op het huidige terrein van Hotel Den Helder. Naast middelbare scholen en basisscholen zijn er ook een overdekte sporthal en een kinderdagverblijf in het nieuwe multifunctionele onderwijscomplex gehuisvest.

Figuur 7: Detailuitwerking Campus Den Helder

De locatie van de campus heeft al veel sportvelden en -faciliteiten, zoals een rugbyveld, zwembad en een hockeyveld. Deze faciliteiten worden op de campus voornamelijk behouden en er is ruimte voor andere sporten om zich ook op de campus te vestigen. Om een samenhangend geheel te vormen, worden er paden en tribunes aangelegd langs en tussen de sportvelden, zodat je de velden makkelijk kunt bereiken en vanaf de tribune naar meerdere sporten tegelijk kunt kijken.

Dit maakt het mogelijk dat er grote sporttoernooien op de campus in Den Helder kunnen worden georganiseerd. Ook de hardloop- en fietspaden lopen langs de velden. Deze zouden ook gebruikt kunnen worden voor bijvoorbeeld triatlons.

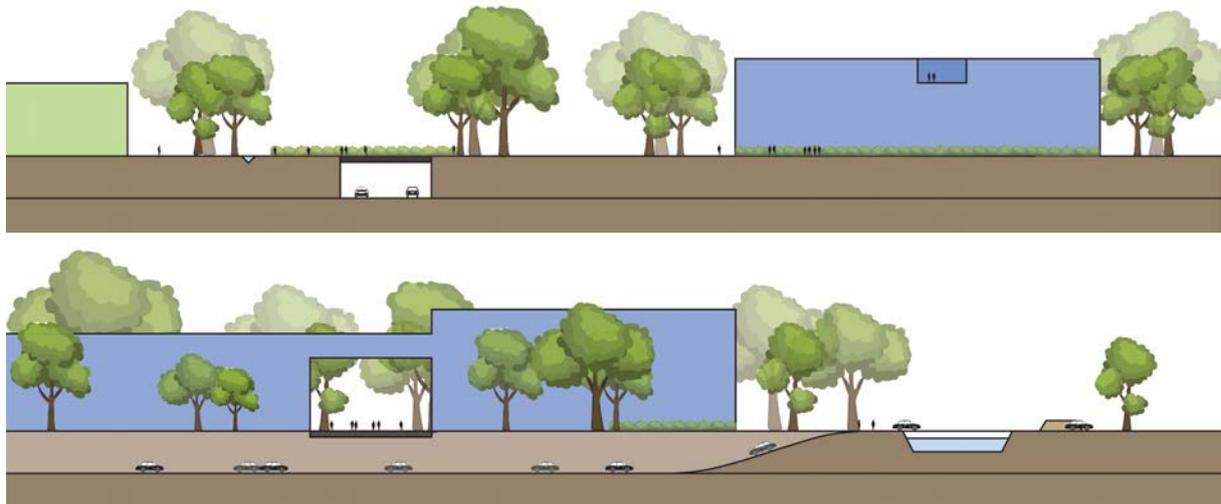
Om sociale cohesie te bevorderen komt er centraal op de campus een eetgelegenheid in de vorm van een foodcourt. Deze foodcourt, gesitueerd tegenover het nieuwe onderwijscomplex, biedt, naast voor de gebruikers van de campus, ook ruimte voor consumenten vanuit de Den Helderse binnenstad. In deze foodcourt zouden jongeren van speciaal onderwijs De Linie, of mensen met een beperking, kunnen gaan werken.

De foodcourt waar de focus ligt op lokaal en gezond voedsel bevat ook flexwerkplekken en vormt samen met de het onderwijscomplex de centrale as van de campus.

Om de campus te verbinden met de binnenstad van Den Helder wordt de Middenweg vanuit het treinstation omgevormd tot een groene corridor. De huidige N502 wordt getransformeerd tot een Avenue waar meer ruimte wordt geboden aan fietsers en voetgangers. De nieuwe gevormde laan wordt de hoofdingang van de campus. Bij deze hoofdingang komt ook een bushalte, zodat de campus ook met het OV goed te bereiken is.

Omdat de gehele campus autovrij is, verdwijnt de auto uit het straatbeeld. Om deze reden wordt de N502 op de plek waar de weg de campus doorkruist verlaagd. Daarnaast is de auto op deze manier geen belemmering voor de campus en blijft de campus verbonden.

Naast de N502 worden ook de Huisduinerweg en de Brakkeveldweg door middel van groene corridors verbonden. Net als bij de N502 wordt de Huisduinerweg verdiept zodat de campus en het nieuwe gecreëerde park niet in de weg worden gezeten.

Figuur 8: Sfeerbeeld 'wegverdieping'

Ondanks dat de campus autovrij is, is het van belang dat de campus in Den Helder nog wel toegankelijk blijft met de auto. Door het grote aanbod aan watersporten, is het verzorgingsgebied van de campus op dit gebied een stuk groter. Vanuit het hele land komen er mensen om daar hun sport te kunnen beoefenen en zij komen natuurlijk niet allemaal op de fiets.

Daarnaast is het voor de grote sporttoernooien die er gehouden worden ook van belang dat de campus bereikbaar is per auto. Om die reden is er in het zuidelijke puntje van de campus ruimte voor parkeergelegenheden. De huidige parkeerplaats van het zwembad kan hiervoor worden gebruikt en eventueel worden uitgebreid.

Deze locatie van de parkeerplaats ligt gunstig langs de hoofdroute naar Den Helder en is dus goed bereikbaar. De parkeerplaats zou eventueel ook gebruikt kunnen worden als parkeergelegenheid voor bezoekers van het centrum. Op deze manier blijft niet alleen de campus autovrij, maar kan

er ook worden bijgedragen aan een meer autoluw centrum. Door de groene corridor in de vorm van de Brakkeveldweg worden bezoekers gestimuleerd om te voet het centrum van Den Helder te betreden. Vanaf de parkeerplaats is de rest van de campus via wandel- en fietspaden goed toegankelijk.

Over de campus beweeg je je dus te voet of per fiets. De groene corridors vanuit de stad komen samen op de campus, en je beweegt je dus door het groen. Vanaf de scholen en de foodcourt lopen er wandel- en fietspaden langs de al bestaande volkstuinen en door een landschap-achtig park richting de zee. Op deze manier vloeit de bruisende campus over in de bruisende zee. De identiteit van de campus van Den Helder komt hier duidelijk naar voren; de marinestad met de krachtige locatie aan zee.

Figuur 9: Sfeerbeeld 'sporten aan de kust'

Aan zee zijn de verschillende watersporten te beoefenen. Daarnaast wordt hier ruimte beschikbaar gesteld om een nieuw Hotel Den Helder te bouwen, omdat de locatie van het oude gebouw een nieuwe bestemming heeft gekregen. De locatie aan zee is bovendien erg aantrekkelijk voor een hotel.

Naast het hotel kan er ook ruimte beschikbaar worden gesteld voor zorgtehuizen om in te spelen op het opkomende zorgtoerisme in de Kop van Noord-Holland. Op deze manier wordt de kracht van de Kop samengebracht met de kracht van Den Helder.

Daarnaast zijn de twee forten ook typerend voor de marinestad Den Helder. Deze liggen aan beide zijden van de campus. Door deze forten met de campus te verbinden, komt de identiteit van de stad ook hier in de fysieke ruimte naar voren. Hetzelfde geldt voor de vuurtoren De Lange Jaap. De wandel- en fietsroutes van de campus kunnen ook over/langs/door deze forten worden aangelegd, waardoor ze meer worden betrokken bij de campus. Ook de route van de triatlon kan hierlangs gelegd worden, zodat ook het water bij deze route betrokken wordt.

Scenario's

Bij de realisatie van de ruimtelijke visie voor een gezonde en vitale Kop van Noord-Holland in 2050 is er sprake van een grote mate van onzekerheid. Om hierop in te spelen zijn er toekomstscenario's verkend waardoor de onzekere toekomst beter benaderd kan worden.

Relevante trends zijn onderzocht en vervolgens in een impact-onzekerheidsmatrix verwerkt. Hieruit zijn de twee trends met de hoogste impact en grootste mate van onzekerheid geselecteerd en in een assenstelsel gezet, om zodoende vier uiteenlopende toekomstbeelden te verkrijgen. Deze twee trends, ook wel "critical scenario drivers" genoemd, zijn: economische ontwikkeling en mate van gemeenschapszin. Andere relevante en belangrijke trends zijn eenzaamheid, technologische ontwikkeling (in de zorg) en werkgelegenheid in de scenario's. Onderstaand schema bevat zowel de tekstuele beschrijving als de ruimtelijke effecten van de scenario's in de vorm van scenariokaarten. Deze scenarioverkenning dient als uitgangspunt voor de strategie, waar vier verschillende strategieën aan de hand van de vier scenario's, uiteindelijk samenkomen in de masterstrategie.

De koppen bij elkaar (Veel gemeenschapszin en economische tegenspoed)

De economische ontwikkelingen in de Kop van Noord-Holland blijven achter en zowel de werkgelegenheid als de koopkracht lopen terug. Door de wegtrekkende beroepsbevolking vindt er vergrijzing plaats. De grote mate van gemeenschapszin zorgt er echter voor dat mensen wel in de regio blijven wonen. Hierdoor worden lokale faciliteiten als buurtsupermarkten en volkstuinen in stand gehouden. De eenzaamheid in de regio komt in beperkte mate voor door een goede verbinding en saamhorigheid onder de burgers. Het vervoer is traditioneel en auto georiënteerd, maar door een hoge mate van gemeenschapszin zijn aspecten als de buurtbus en carpoolen wel aanwezig. De zorg is door de lage economie vooral gefocust op mantelzorg en buurthuizen.

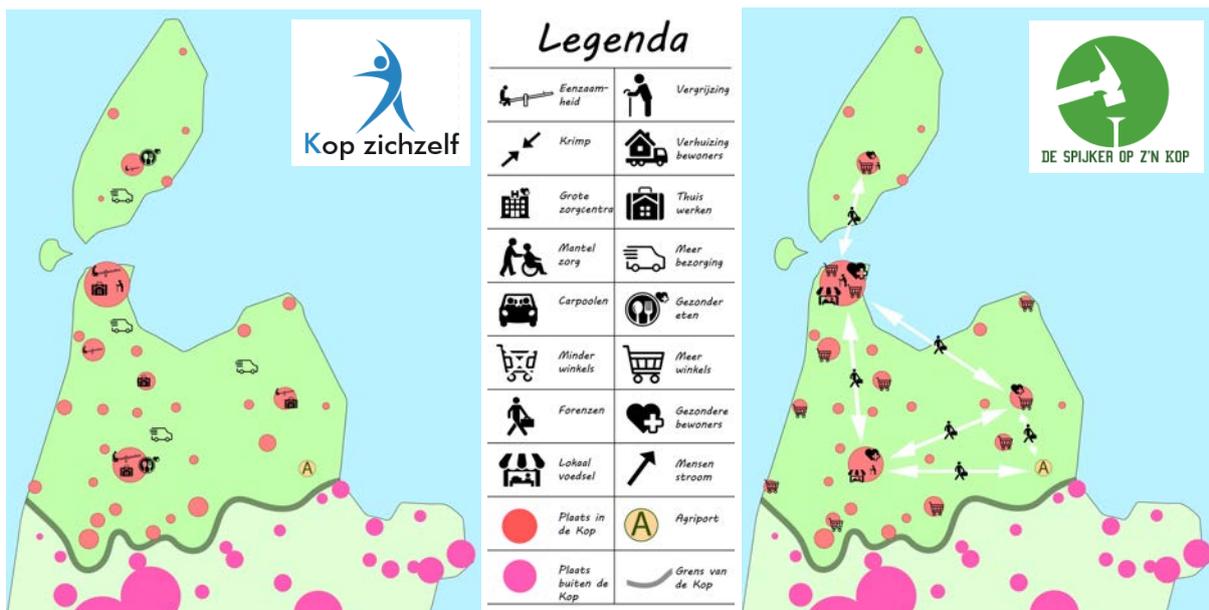
Figuur 10: Scenariokaarten 'De koppen bij elkaar' en 'Kopzorgen'

Kopzorgen (Individualisme en economische tegenspoed)

Door economische tegenspoed daalt de werkgelegenheid en de koopkracht in de regio. Hierdoor trekt de beroepsbevolking weg en vindt er een sterke vergrijzing plaats. Dalende bevolkingsaantallen zorgen er ook voor dat voorzieningen, zoals een buurtsuper, verdwijnen uit de kleine kernen. Hierdoor worden de afstanden voor dagelijkse behoeftes groter, waardoor vervoer met de auto of scooter toeneemt. Door een dalende koopkracht wordt er meer goedkoper en ongezond voedsel uit grote supermarkketens geconsumeerd. Een individualistische samenleving zorgt ervoor dat de zorg verplaatst naar grotere woonkernen waardoor er een tekort aan mankracht in de ouderenzorg ontstaat. Ook de eenzaamheid neemt hierdoor sterk toe.

Kop zichzelf (Individualisme en economische voorspoed)

Binnen deze individualistische samenleving groeit en bloeit de economie. De hoge mate van werkgelegenheid is echter niet gecentreerd, omdat een grote groep in deze individualistische samenleving thuis werkt. Door grote technologische ontwikkelingen in o.a. de zorg, kunnen veel ouderen zelfstandig thuis blijven wonen met behulp van bijvoorbeeld zorgrobots. Door innovaties omtrent mobiliteit zijn elektrische auto's en fietsen aan de orde van de dag en nemen ook autonome vervoersmiddelen zoals zelfrijdende bussen toe. Een individualistische samenleving zorgt voor een toename in maaltijdbezorgdiensten, en door o.a. de de-socialisering van het eten, neemt de eenzaamheid toe. De beroepsbevolking blijft echter wel in het gebied wonen waardoor de vergrijzing wordt beperkt.

Figuur 11: Scenariokaarten "(K)op zichzelf" en "De spijker op z'n kop"

De spijker op z'n kop (Veel gemeenschapszin en economische voorspoed)

De hoge koopkracht in Nederland zorgt ervoor dat er geld is voor openbaar vervoer én mensen willen hiervan gebruik maken. Er is ook veel werkgelegenheid in de Kop door een goede economie. Hierdoor woont en werkt de beroepsbevolking in de regio. Daarnaast wordt met technologie gezorgd voor mobiliteitsverbetering en innovatie in de zorg en het onderwijs. Door een combinatie van technologie en persoonlijke aandacht is de zorg in de regio inclusief en innovatief. Hierdoor wordt eenzaamheid in de kiem gesmoord en de vergrijzing, die verloopt volgens de prognoses, wordt goed opgevangen. De sociale cohesie is sterk en het gevoel van veiligheid neemt toe door de afname van criminaliteit. Circulaire voedselnetwerken nemen toe en stimuleren lokale faciliteiten.

Verschillende scenario's, verschillende strategieën

Uit de scenario's blijkt dat er verschillende toekomstbeelden mogelijk zijn. Wanneer we onze visie willen realiseren binnen deze verschillende scenario's, zal de aanpak binnen elk toekomstbeeld verschillen. De scenario's hebben onder andere invloed op hoe en hoe snel de campussen gerealiseerd kunnen worden en wat er precies op die campussen plaatsvindt.

In het scenario 'De koppen bij elkaar', waar er sprake is van veel gemeenschapszin maar economische groei uitblijft, zal het bijvoorbeeld belangrijk zijn dat de prijs van gezond en lokaal voedsel zo laag mogelijk wordt gehouden. Wanneer dit niet het geval is, kan de prijs een belemmering vormen om dit voedsel te kopen en een gezonde levensstijl na te streven. Daarentegen zal het in dit scenario makkelijker zijn om voldoende vrijwilligers te vinden en komen initiatieven dus snel van de grond. Wel zal de realisatie van de campus zelf wat langer duren, omdat het langer duurt om het benodigde geld hiervoor bijeen te krijgen.

In het scenario 'Kopzorgen' is er sprake van individualisme en gaat het slecht met de economie. Ook hier zal het onder andere belangrijk zijn om de prijs van gezond en lokaal voedsel zo laag mogelijk te houden. Echter zal het door het gebrek aan vrijwilligers ook lastig zijn om initiatieven van de grond te laten komen. Een campus zou dus in dit geval meer kunnen focussen op het aantrekken van voorzieningen zoals een huisarts, in plaats van op activiteiten die georganiseerd worden door vrijwilligers.

In het scenario '(K)op zichzelf' is er sprake van individualisme en gaat het goed met de economie. Er zal voldoende geld zijn om een campus te realiseren, maar het trekken van mensen zal lastiger worden. In dit geval zal een centrale locatie dus erg belangrijk zijn, want mensen gaan minder snel uit zichzelf naar de campus. Wanneer er geen ruimte is in de buurt van een (stads)centrum, zoals in Den Helder, kan gedacht worden aan innovatieve manieren om dit toch te realiseren. Zo is er bijvoorbeeld door Choi (2016) een onderzoek uitgevoerd naar het creëren van een eiland door boorplatforms te recycleren. Zo'n eiland zou gebruikt kunnen worden voor (een deel van) de campus. In dit scenario kan economische voorspoed dus worden gebruikt om meer gemeenschapszin te creëren.

In het scenario 'De spijker op z'n kop' is er sprake van gemeenschapszin en gaat het goed met de economie. Aangezien er zowel voldoende geld als mankracht is om de campus te realiseren zal de realisatie zelf waarschijnlijk erg voorspoedig gaan. In dit scenario zal de focus daarom vooral komen te liggen op goede verbinding met de regio, door bijvoorbeeld slimme OV-netwerken zoals 'mobility on demand' en kan de campus de plek worden waar de aansluiting van professionele zorg op mantelzorg plaatsvindt. Ook kunnen andere faciliteiten en voorzieningen naar de omgeving van de campus worden verplaatst.

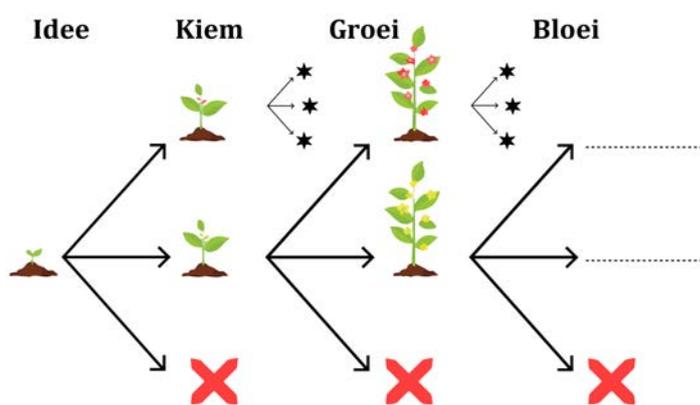
Echter zal dit rapport maar één strategie presenteren, wat betekent dat er binnen die strategie rekening moet worden gehouden met onzekerheden. We weten niet hoe de toekomst er precies uit zal komen te zien, maar we kunnen er wel op anticiperen. Daarom bevat de strategie verschillende keuzemomenten binnen de tijdlijn van nu tot aan 2050, zodat er op dat moment aan de hand van de dan actuele trends kan worden gekozen wat de beste richting is om mee verder te gaan.

Strategie

In deze strategie zullen de stappen die moeten worden ondernomen om de campussen te realiseren, en de actoren hierbij nodig zijn, worden besproken.

Om te laten zien hoe de verschillende keuzemomenten in de strategie een invloed hebben op de realisatie van de campus hebben we een model gemaakt: het “kiem, groei, bloei-model”. Dit model is gebaseerd op het idee dat de realisatie van de campus door verschillende fases gaat, waarin het idee anders kan worden dan oorspronkelijk is gedacht, of in het ergste geval zelfs kan sneuvelen. Dit hangt af van keuzes die actoren maken, maar ook van externe factoren en trends zoals bevolkingsgroei of -afname.

Figuur 12: Het kiem, groei, bloei-model

Opstartfase (Idee)

Wanneer de gemeente goedkeuring heeft gegeven voor het verkennen van de mogelijkheden voor een campus, wordt een campusbestuur opgericht. Dit bestuur zal bestaan uit een combinatie van medewerkers van de gemeente en enthousiaste bewoners.

Dit campusbestuur zal bepalen welke actoren worden benaderd voor de realisatie van een eerste concept. Wanneer er veel geld beschikbaar is voor de realisatie van de campus, zullen scholen, sportverenigingen, maar ook andere actoren zoals ondernemers en zorginstellingen worden betrokken. De basis van de campus zal in ieder geval, ook bij een scenario waar weinig geld beschikbaar is, bestaan uit scholen en sportverenigingen.

Wanneer deze scholen en sportverenigingen enthousiast zijn over het idee van een campus zullen zij samen met het campusbestuur de mogelijkheden voor een campus gaan verkennen. In het geval dat scholen en sportverenigingen niet enthousiast zijn, zal de campus niet worden gerealiseerd.

Vervolgens zal door het campusbestuur, de gemeente en de betrokken scholen en sportverenigingen het concept van de campus worden gemaakt. Hierin wordt bepaald hoe de ruimtelijke, maar ook sociale eisen die aan een campus worden gesteld, ingevuld kunnen worden. Dit houdt in dat wordt gekeken naar aan welke ruimtelijke voorwaarden er voldaan moet worden om bijvoorbeeld een onderwijsprogramma over voeding aan te kunnen bieden, maar ook welke rollen de scholen en sportverenigingen hebben binnen de campus. Voor dit concept kan worden gekeken naar de ontwikkeling van Campus de Terp, die als een goede “pilot” kan dienen voor het ontwikkelen van meer campussen in de Kop van Noord-Holland.

Dit concept wordt vervolgens tijdens een inspraakavond gepresenteerd aan de bewoners, zodat zij ideeën kunnen aandragen over welke extra faciliteiten en activiteiten er nog meer een plaats kunnen krijgen op de campus. Hierna kan er een definitief concept op worden gesteld.

Wanneer dit definitieve concept zowel draagvlak heeft bij de betrokken actoren als bewoners, zal er worden gekeken of de gewenste actoren ook daadwerkelijk interesse hebben in een plek op de campus. Afhankelijk van onder andere hoeveel actoren betrokken willen zijn bij de campus, wordt gezocht naar een geschikte locatie.

Tegelijkertijd wordt er in samenwerking met Gezonde Korte Ketens gewerkt aan een uitbreiding van hun programma. Zo zal Gezonde Korte Ketens voortaan aan zowel zorginstellingen als foodcourts op campussen leveren. Ook wordt er samen met ZONH, MEE & De Wering en scholen in het speciaal onderwijs verkend of de foodcourt gerund kan worden door mensen met een beperking of scholieren van het speciaal onderwijs.

Daarnaast is het belangrijk dat onder bewoners wordt gepeild wat hun behoeften zijn, zodat hier qua aanbod en prijs rekening gehouden mee kan worden. Zo wordt het eten in de foodcourt zo toegankelijk mogelijk.

Realisatie van de campus (Kiem)

Wanneer er een definitief concept is en het duidelijk is welke actoren (naast de scholen, sportverenigingen en de foodcourt) ook een plek krijgen op de campus, kan er worden gekeken naar een geschikte locatie. Dit zal een belangrijk keuzemoment worden waar rekening moet worden gehouden met verschillende aspecten. Vooral de hoeveelheid en type actoren en het geld dat beschikbaar is voor de realisatie van de campus zullen grote invloed hebben op deze keuze.

Wanneer er voldoende geld beschikbaar is voor een nieuwe campus zal vooral de hoeveelheid en soort actoren dat betrokken raakt bij het project een grote rol spelen. Het is dan de vraag of de huidige locatie wel geschikt is om al die actoren te huisvesten op basis van de campusprincipes (zoals autovrij en veel ruimte voor groen). Mocht dit niet het geval zijn, of mocht er een betere plek beschikbaar zijn, kan er dus ook worden gekeken naar een nieuwe locatie.

Wanneer er minder geld beschikbaar is, zal er waarschijnlijk gekozen moeten worden voor het aanpassen van een huidige locatie. In sommige gevallen zal de locatie na deze aanpassingen geschikt zijn, maar in sommige gevallen kan dit er ook toe leiden dat het campusconcept er anders uit komt te zien. Misschien is er geen plek voor bepaalde actoren, of kunnen bepaalde campusprincipes niet (volledig) gerealiseerd worden.

Zodra de locatie is gekozen, worden allereerst de school/scholen en de sportverenigingen op het campusterrein gehuisvest. Bij deze scholen en sportfaciliteiten wordt de foodcourt aangelegd.

Tegelijkertijd wordt de infrastructuur op en rondom de campus aangepakt. Het campusterrein wordt autovrij en is daarom ingericht voor enkel fietsers en wandelaars. De wegen naar en rondom de campus krijgen een gescheiden fietspad om de fietsveiligheid te vergroten.

Wanneer er behoefte is naar een fysiek aspect om mensen naar de campus te trekken, zouden deze wegen bovendien kunnen dienen als groene corridors. Dit is niet alleen duurzaam, maar zorgt er ook voor dat mensen graag naar buiten gaan en dus sneller de campus zouden bezoeken. Dit kan door bij de herinrichting van deze wegen zowel ruimte voor fietspaden als groen te creëren. Wanneer de aanleg van groen door ruimte en/of gebrek aan geld niet mogelijk is, kan ook worden gekozen voor een project als Operatie Steenbreek dat groenere (voor)tuinen stimuleert.

In de tussentijd kunnen ook andere actoren, zoals lokale bedrijven of een huisarts, hun intrek nemen op de campus. Wanneer de campus langzaam voller raakt kunnen ook extra faciliteiten zoals flexwerkplekken en volkstuinen worden aangelegd.

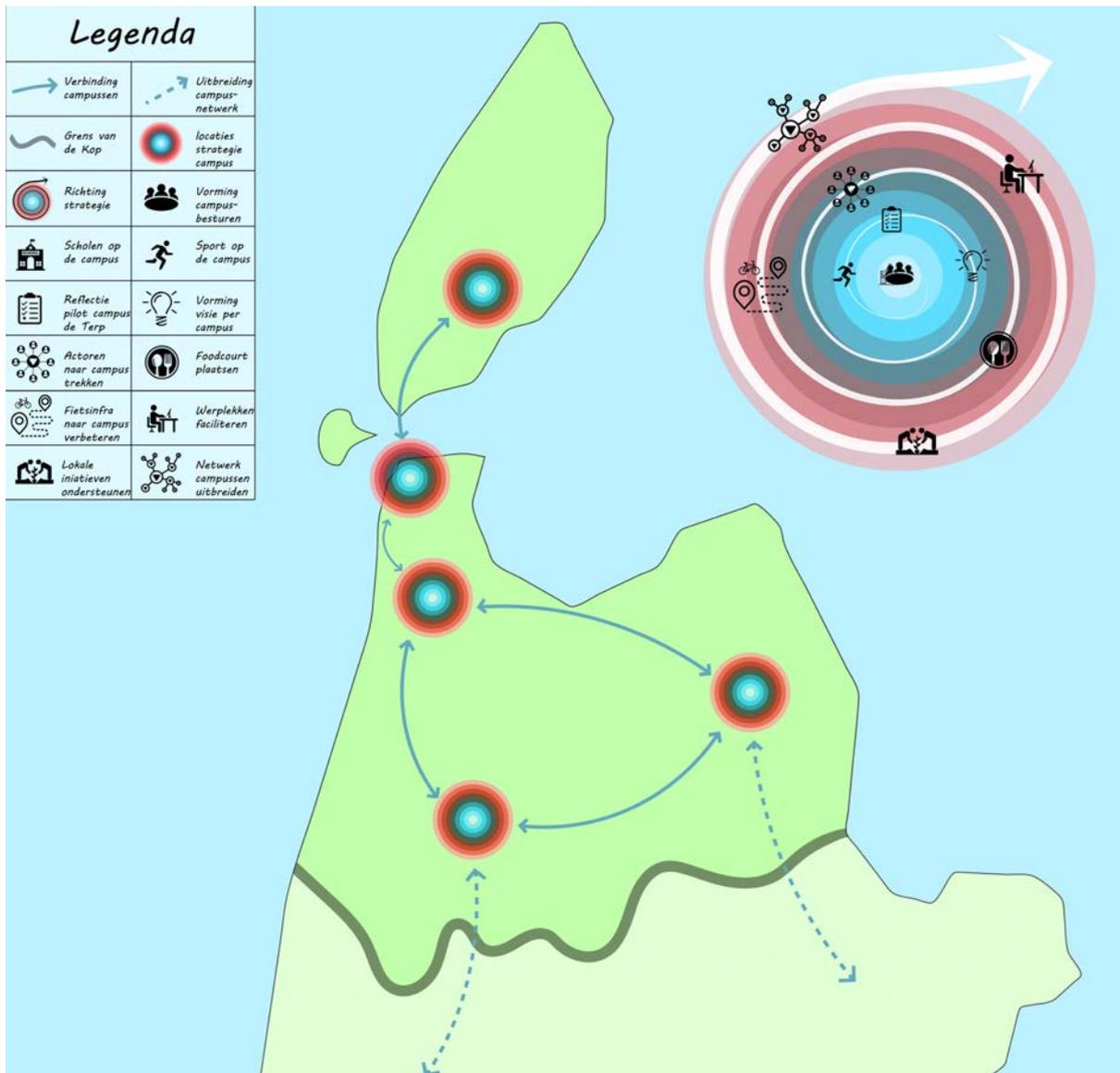
Het ontstaan van netwerken op de campus (Groei)

Nu de fysieke basis voor de campus staat, kunnen netwerken op de campus gaan ontstaan. Zo gaan scholen voor hun onderwijsprogramma's betrekking tot voeding samenwerken met Agriport en de Helderse Vallei. Professionals geven les op de scholen, verzorgen workshops in de volkstuinen en de scholieren komen op bezoek op locatie. Op deze manier vindt kennisuitwisseling plaats en

raken jongeren bekend met Agriport en de Helderse Vallei. Een goed voorbeeld van een project dat hieruit voort kan komen, vindt nu plaats op de Amsterdam Green Campus. Hier werken mbo-studenten samen met het bedrijfsleven en de overheid om oplossingen voor voedselverspilling te vinden (Amsterdam Green Campus, z.d.).

Ook de school/scholen en sportverenigingen op de campus werken samen. Zo worden trainingstijden van de jeugd zoveel mogelijk afgestemd op schooltijden, zodat deze jongeren tussen school en training door ook op de campus blijven. Daarnaast worden de sportfaciliteiten van verenigingen ook gebruikt voor bijvoorbeeld gym op school.

Figuur 13: Strategiekaart

Daarnaast kunnen rondom faciliteiten, zoals volkstuinen, ook netwerken ontstaan. Dit kan worden geregeld vanuit bestaande initiatieven als buurtverenigingen, maar ook zouden mensen hier zelf een stukje grond kunnen kopen. Deze keuze zal tijdens het participatieproces gemaakt moeten worden. Vrijwilligers zullen deze initiatieven in goede banen leiden en kunnen samen een vrijwilligersnetwerk vormen. Dit vrijwilligersnetwerk zou dan vervolgens weer nieuwe initiatieven of activiteiten kunnen organiseren. Dit netwerk houdt zichzelf in stand en kan eventueel begeleiding krijgen van het campusbestuur.

Het ontstaan van regionale netwerken (Groei)

Wanneer er meerdere campussen in de regio zijn ontstaan, worden er ook regionale netwerken gevormd. Zo wordt er een koepel van campusbesturen gevormd dat samenwerkt. Elk campusbestuur levert een vertegenwoordiger aan dit regionale bestuur. Op deze manier kan kennis van campusbesturen onderling worden gedeeld. Zo kan de informatie over de ontwikkeling van Campus de Terp worden gebruikt door de campussen die later zijn gestart. Het regionale bestuur heeft nauw contact met de provincie Noord-Holland en De Kop Werkt om zodoende een goede uitwisseling van regionale ambities en mogelijkheden te krijgen. Daarnaast kunnen scholen gaan samenwerken, waardoor ze kennis kunnen uitwisselen en zich misschien wel regionaal kunnen onderscheiden door de diversiteit in vakkenpakketten op elkaar af te stemmen.

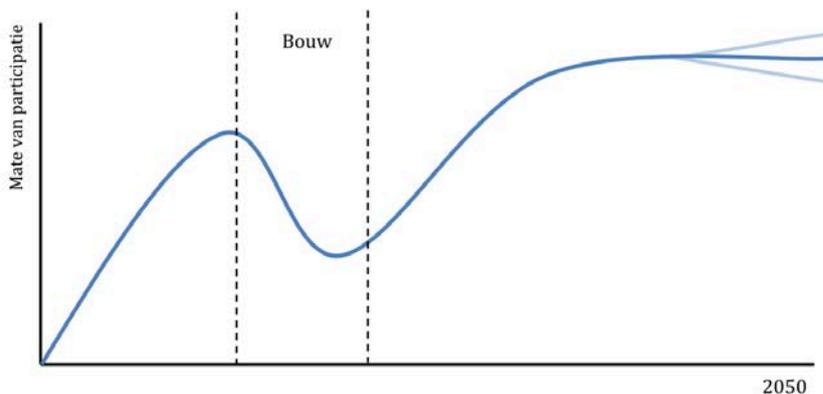
Een ander belangrijk netwerk dat ontstaat uit de regionale samenwerking is het sportnetwerk. Dit netwerk, gebaseerd op de Amerikaanse sportcultuur, bestaat uit een samenwerking tussen scholen en sportverenigingen van verschillende campussen en wordt begeleid door het regionale campusbestuur. Vanuit dit netwerk worden, in samenwerking met sportbonden, de regiocompetities opgezet waarin de teams van alle campussen deelnemen. Jongeren hebben dus zo de mogelijkheid om hun school en campus te vertegenwoordigen.

Figuur 14: Sfeerbeelden 'sport op de campus' (Indiana University Kokomo, 2018 ; Tjoelker, 2017 ; Flexcourt Buffalo, z.d. ; Sinclair, 2018)

Participatie (Groei)

Bij de realisatie van de campus, in zowel de fysieke als sociale zin, zijn inwoners betrokken, maar ook wanneer de campus in gebruik is genomen, is de rol van de inwoners erg belangrijk. Op de campus is door het faciliteren van initiatieven namelijk veel ruimte voor inbreng van inwoners zelf. Het zal dus voornamelijk afhangen van de behoeften en interesses van bewoners hoe dit vormgegeven gaat worden. Wanneer men deze rol actief op zich neemt, kan de campus een plek worden die op een organische en informele manier tot leven komt en die grotendeels draait op het vrijwilligersnetwerk. Wanneer men individualistischer is ingesteld, zal de organisatorische rol vooral bij andere actoren op de campus komen te liggen.

Figuur 15: Mate van burgerparticipatie bij de realisatie van een campus

Deze onzekerheid is ook te zien in de figuur 15 op de vorige pagina. In het begin worden bewoners steeds meer bij het proces betrokken, aangezien ze invloed hebben op het concept van de campus. Wanneer de kiemfase aanbreekt en de campus gebouwd wordt, hebben ze minder invloed op het proces, omdat bij de bouw vooral professionals zijn betrokken. Hierna neemt de participatie weer toe, want dan nemen actoren hun intrek op de campus en kunnen initiatieven worden gestart. Wanneer de campus tot bloei is gekomen zal het echter onzeker zijn of de mate van participatie gelijk blijft, groeit, of misschien wel afneemt.

De Campus blijft in ontwikkeling (Bloei)

Wanneer de campus is ontwikkeld, ligt de toekomst van de campus nog niet vast. Zo kan bijvoorbeeld de mate van participatie een grote invloed hebben op de rol die bepaalde actoren hebben bij de campus. Wanneer er onvoldoende vrijwilligers worden gevonden voor het initiëren van activiteiten zal er namelijk meer druk komen te liggen bij bijvoorbeeld scholen, sportverenigingen en ondernemers.

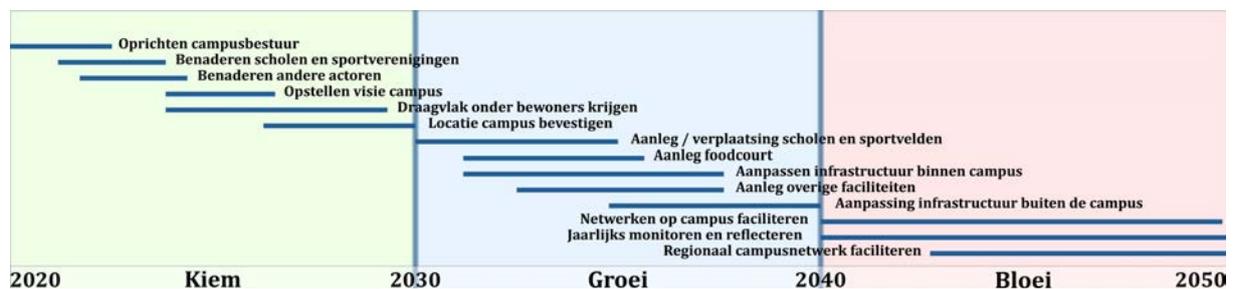
Ook zullen nog veel meer andere factoren invloed gaan hebben op de campussen in de Kop van Noord-Holland. Invloeden vanuit de campus zelf, bijvoorbeeld de koers die een school vaart, maar ook regionale invloeden zoals bevolkingskrimp of -groei, of zelfs (inter)nationale invloeden zoals economische groei kunnen een rol gaan spelen.

Om deze reden is het cruciaal dat er in ieder geval jaarlijks gemonitord wordt hoe de campus en de situatie rondom de campus zich ontwikkelt. Binnen de campus zelf zal moeten worden gereflecteerd op zaken zoals onderwijsprojecten, sportinitiatieven en het gebruik van het foodcourt. Deze reflectie zal plaatsvinden binnen het campusbestuur, tussen alle actoren die een plek hebben op de campus, maar ook zal er een jaarlijkse bijeenkomst komen voor bewoners zodat zij mee kunnen denken over de koers van de campus.

Onderling zal vooral de samenwerking moeten worden gemonitord, maar zal het regionale campusbestuur moeten kijken naar hoe kan worden omgegaan met regionale en nationale trends. Op deze manier zal op verschillende schalen constant de koers van de campus en de samenwerking tussen campussen worden bepaald.

Tijdslijn

In de tijdslijn hieronder wordt samenvattend weergegeven welke stappen van de strategie er moeten worden genomen rond een bepaald tijdstip. Deze tijdstippen hebben nog enige flexibiliteit, maar ervan uitgaand dat er in 2050 één of enkele campussen gerealiseerd zullen zijn in de Kop van Noord-Holland, zullen de stappen beschreven in de strategie rond deze tijd uitgevoerd moeten worden.

Figuur 16: Tijdslijn strategie

De meest relevante stakeholders die in dit proces betrokken zijn, zijn in de tabel hieronder weergegeven. Voor verdere invulling van de campussen zelf kunnen nog andere stakeholders worden betrokken.

	Kiem	Groei	Bloei
Meeweten	Gezonde Korte Ketens Agriport Helderse Vallei		
Meedenken	Bewoners ZONH Buurtverenigingen Fietsersbond	Bewoners ZONH Helderse Vallei Campus de Terp Fietsersbond	ZONH Campus de Terp Fietsersbond
Meedoen	Campus de Terp	Gemeenten Gezonde Korte Ketens Buurtverenigingen	Scholen Sportverenigingen Gemeenten Gezonde Korte Ketens Agriport Helderse Vallei Buurtverenigingen
Meebeslissen	Campusbestuur Scholen Sportverenigingen Gemeente	Campusbestuur Scholen Sportverenigingen	Bewoners Campusbestuur

Slotwoord

We hopen met dit rapport verschillende ruimtelijke aanknopingspunten en ideeën te hebben gegeven om de Kop van Noord-Holland in de toekomst gezonder en vitaler te maken. Omdat geen van ons uit de omgeving komt, denken we dat we met een frisse blik aan dit project hebben kunnen werken. Dit project was tevens voor de meesten van ons de laatste bachelorstudio waarin onze kennis uit de afgelopen drie jaar is samengekomen. We hopen dat dit zich heeft doorvertaald in ons eindverslag. Tegelijkertijd heeft dit project ons ook een hoop bijgebracht. Omdat we acht intensieve weken samen hebben gewerkt en gedurende deze tijd proactief ons groepsproces hebben vormgegeven, zijn we als individu en als groep beter gaan functioneren. We willen iedereen die we gesproken hebben of van wie we les hebben mogen krijgen bedanken, in het bijzonder natuurlijk Gerrit Jan.

Team Gezond in de Kop

Referenties

- Alles is Gezondheid. (2018, 27 december). Positieve gezondheid. Geraadpleegd van <https://www.allesisgezondheid.nl/knowledgebase/positieve-gezondheid/>
- Amsterdam Green Campus. (z.d.). MBO Challenge Voedselverspilling. Geraadpleegd van <https://amsterdamgreencampus.nl/new/mbo-challenge-voedselverspilling/>
- Buettner, D. (z.d.). Power 9, Reverse Engineering Longevity. Geraadpleegd van <https://www.bluezones.com/2016/11/power-9/>
- Choi, C. (2016). The Blue Heart: a seascape approach to synergetic integration of climate actions in the North Sea. Geraadpleegd van <http://edepot.wur.nl/399763>
- Emily in Alaska. (z.d.). Case Study Chepstow Community Gardens Solardome Industries Throughout Decor 7. Geraadpleegd van <http://emilyinalaska.com/content/img>
- Flexcourt Buffalo. (z.d.). Basketball. Geraadpleegd van http://flexcourtbuffalo.com/home/index.php?option=com_content&view=article&id=8&Itemid=11

- Gemeente Den Helder. (2018). Helders akkoord. Geraadpleegd van <https://www.denhelder.nl/data/publicatie-website/coalitieakkoord-2018-2022/Helders%20Akkoord%202018-2022.pdf? dc=1534337957789& dc=1534337957840>
- Gemeente Hollands Kroon. (2018). Koersvast, realistisch en ambitieus door op de ingeslagen weg. Geraadpleegd van <https://hollandskroon.foleon.com/college/coalitieakkoord#!/het-huishoudboekje-van-de-gemeente>
- Gemeente Texel. (2018). Balans Brengen. Geraadpleegd van: <https://www.texel.nl/mozard/document/docnr/3210537/Coalitie%20akkoord%20Texels%20Belang,%20VVD%20en%20GroenLinks.pdf>
- Gemeente Wieringermeer & Grontmij Nederland bv. (2006). Bestemmingsplan Agriport A7: Grootchalige glastuinbouw. Geraadpleegd van [https://www.hollandskroon.nl/sites/default/files/2016-07/AgriportA7%20bestemmingsplannen_%20Glastuinbouw%20def%20na%20raadsbesluit%2022%20juni%202006%20\(2\).pdf](https://www.hollandskroon.nl/sites/default/files/2016-07/AgriportA7%20bestemmingsplannen_%20Glastuinbouw%20def%20na%20raadsbesluit%2022%20juni%202006%20(2).pdf)
- GGD Hollands Noorden (z.d.-a). Voelt zich 's nachts onveilig (19-65 jaar) 2016 - Gemeenten. Geraadpleegd van https://ggdhn.buurtmonitor.nl//jive?cat_open_code=c78
- GGD Hollands Noorden (z.d.-b). Voelt zich overdag onveilig (19-65 jaar) 2016 - Gemeenten. Geraadpleegd van https://ggdhn.buurtmonitor.nl//jive?cat_open_code=c78
- Holland boven Amsterdam. (z.d.). Welkom in de Kop. Geraadpleegd van <https://indekop.hollandbovenamsterdam.com>
- Homestead Design Collective. (z.d.). Community Garden. Geraadpleegd van <https://www.homesteaddesigncollective.com/community-garden>
- Indiana University Kokomo. (2018, 10 september). Volleyball goes 2-2 at Cornerstone Invitational. Geraadpleegd van <http://www.iukcougars.com/article/914.php#.XNKHly-iHUo>
- ING. (2017). Noordkop ziet vooruitgang. Geraadpleegd van <https://www.ing.nl/zakelijk/kennis-over-de-economie/jouw-provincie/vooruitzichten-regios/regios/kop-van-noord-holland.html>
- Jansen, M. (2017). The Development of Blue Zones in the Netherlands. Geraadpleegd van <https://iph.nl/wp-content/uploads/2018/08/iph-2544893-jansen-verslag-ab-1196-definitief-2-1.pdf>
- Ontwikkelingsbedrijf NHN. (2013). Met zorg ondernemen - Kansen en mogelijkheden voor zorgtoerisme in regio Noord-Holland Noord. Geraadpleegd van <https://issuu.com/ontwikkelingsbedrijfnhn/docs/zorgtoerisme-tot>
- Port of Den Helder (z.d.). Samenwerking opgestart voor een duurzaam Den Helder. Geraadpleegd van <https://www.havendenhelder.nl/nl/news/samenwerking-opgestart-voor-duurzaam-den-helder>
- Shove, E., Watson, M., Pantzar, M. (2012). *The Dynamics of Social Practice: Everyday Life and How It Changes*. [EPub], Los Angeles: Verenigde Staten: SAGE Publications Ltd.
- Sinclair, D. (2018, 21 juni). Field Hockey to Host Summer Camps. Geraadpleegd van <https://wilsonphoenix.com/news/2018/6/21/field-hockey-to-host-summer-camps.aspx>
- St. Aidan Catholic School. (2014, 11 november). St. Aidan Community Garden Project. Geraadpleegd van <http://ourcanadaproject.ca/place/st-aidan-community-garden-project/>
- Telos. (2017). Nationale monitor duurzame gemeenten 2017. Geraadpleegd van <https://denhelderactueel.nl/2017/09/helder-10-minst-duurzame-gemeenten/>
- Telos. (2018). Nationale monitor duurzame gemeenten 2018. Geraadpleegd van <http://www.telos.nl/home/894868.aspx>
- Tjoelker, M. (2017, 13 juni). Fietsers leven langer en gezonder, maar... Geraadpleegd van <https://www.plusonline.nl/lekker-fietsen/fietsers-leven-langer-en-gezonder-maar>
- U/jeroown. (2018). De kop van Noord Holland & Texel, afgelopen donderdag. Geraadpleegd https://www.reddit.com/r/thenetherlands/comments/9g9529/de_kop_van_noord_holland_texel_af_gelopen_donderdag/
- Vilans. (z.d.). Transformatieprogramma Positieve Gezondheid. Geraadpleegd van <https://www.vilans.nl/projecten/transformatieprogramma-positieve-gezondheid>
- Wageningen University & Research. (z.d.). Effect van natuur op gezondheid. Geraadpleegd van <https://www.wur.nl/nl/Dossiers/dossier/Effect-van-natuur-op-gezondheid.htm>

